

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres referanse: 18/2894-4

Dato: 2018-09-10

Høring – forskrift om saksbehandlingen for Konkurransklagenemnda

1. Innledning

Norsk Presseforbund (NP) er en paraplyorganisasjon for frie redaktørstyrte medier, herunder redaktører, journalister og utgivere, som følger Vær Varsom-plakaten og Redaktørplakaten. Norsk Redaktørforening (NR) er en landsomfattende sammenslutning av redaktører i alle typer medier. Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for redaksjonelle medarbeidere, herunder ledere og frilansere, som har journalistikk som yrke.

Vi ønsker å kommentere forslagene som gjelder møte- og dokumentoffentlighet.

2. Åpne møter ved muntlige forhandlinger – utkastets § 8

Det heter i utkastets § 8:

«Muntlige høringer etter § 6 er i utgangspunktet offentlige, dersom bestemmelser om taushetsplikt ikke er til hinder for det. Konkurransklagenemnda kan beslutte at behandlingen av saken skal foregå i lukket møte selv om bestemmelser om taushetsplikt ikke er til hinder for offentlighet.»

Vi er godt fornøyde med at departementet foreslår at nemndas muntlige forhandlinger som utgangspunkt skal holdes for åpne dører. Det er imidlertid et utgangspunkt som mister mye av sin verdi, dersom det inntas en helt åpen unntakshjemmel som det departementet er legger opp til. I realiteten kunne man like gjerne formulert paragrafen slik:

«Konkurransklagenemnda bestemmer selv om muntlige høringer etter § 6 skal holdes for åpne eller lukkede dører.»

Dette underbygges av spesialmerkningen til § 8, hvor det heter:

«Paragraf 8 slår fast at muntlige høringer etter § 6 i utgangspunktet er offentlige, dersom bestemmelser om taushetsplikt ikke er til hinder for det. Konkurransklagenemnda kan likevel beslutte at møter i saken skal være lukket selv om bestemmelser om taushetsplikt ikke er til

hinder for offentlighet. Dette er for å lette gjennomføringen av møter i saker der parter har motforestillinger mot å gi opplysninger i offentlig møte, hvor det er uenighet mellom parter og nemnda om opplysninger er undergitt taushetsplikt og nemnda har grunn til å tro at det vil gjøre det vanskeligere å få opplyst saken dersom møtet eller forklaringen er offentlig.»

De tre kriteriene utkastet her stiller opp vil, for alle praktiske formål, kunne benyttes til å lukke enhver muntlig forhandling. Den aller minste protest fra en av partene vil være tilstrekkelig. Vi mener det er en effektiv undergraving av det samme åpenhetsprinsippet som bør legges til grunn til, dersom nemnda skal oppnå den legitimitet som hele begrunnelsen for opprettelsen er gjennomsyret av, jfr NOU 2014:11 – punkt 1.1. II

Konkurranseskjelenemnda skal kombinere elementer fra administrativ/politisk og domstolmessig klagebehandling. Vi har rik erfaring for betydningen av å ha klarest mulig regler for når hovedregelen om åpne politiske møter eller rettsforhandlinger kan avvikes, og at det må kreves presis hjemmels-henvisning for å unngå at unntaksmulighetene misbrukes.

De unntakskriteriene departementet skisserer fremstår som en invitasjon til ureflekterte og lettvinde beslutninger om å lukke dørene. Etter vårt syn bør det derimot stilles opp klare og avgrensede kriterier for når dørene kan lukkes.

Vi mener en alternativ utforming av § 8 kan være slik:

«Muntlige høringer etter § 6 er åpne. Dersom nemnda skal behandle opplysninger underlagt lovbestemt taushetsplikt skal møtet lukkes, helt eller delvis. Konkurranseskjelenemnda kan beslutte at møtet skal lukkes dersom hensynet til personvernet krever det.»

Med en slik bestemmelse vil det være nemndas objektive vurdering som styrer hvorvidt møtet skal lukkes eller ikke, og ikke partenes mer eller mindre tilfeldige innfall om hva de opplever som ubehagelig. Vi mener det må forutsettes at partene forklarer seg sannferdig og fullstendig overfor et offentlig klageorgan med domstollignende status, også når de muntlige høringene er offentlige. Å forutsette noe annet er i hvert fall ikke en farbar vei, slik vi ser det.

3. Dokumentoffentlighet

Som offentlighetslovens formålsbestemmelse selv understreker, er hensikten med åpenhet i forvaltningen å styrke informasjons- og ytringsfriheten, den demokratiske deltakelsen, rettssikkerheten for den enkelte, tilliten til det offentlige og kontrollen fra allmennheten. Vi støtter derfor punkt 7 i utkast til veiledning for saksbehandling i Konkurranseskjelenemnda, som fremhever at offentlighetsloven også gjelder for nemnda.

Av pedagogiske grunner mener vi imidlertid at dette må fremkomme uttrykkelig av forskriftens ordlyd, og vi foreslår derfor å endre tittelen på § 8 til «Møt- og dokumentoffentlighet». Videre vil vi foreslå at teksten i veilederens punkt 7, legges inn som annet ledd i forskriftens § 8. Leddet vil da lyde slik:

«Krav om innsyn i sakens dokumenter vil bli behandlet i henhold til reglene i offentleglova, forvaltningsloven og konkurranseloven.»

Med vennlig hilsen

Norsk Presseforbund

Kristine Foss
juridisk rådgiver

Norsk Journalistlag

Ina Lindahl Nyrud
advokat

Norsk Redaktørforening

Arne Jensen
generalsekretær